

**Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!**

Vázlat

Árpád-házi királyportrék

Az Árpád-ház

1). A dinasztia mintegy 450 éven keresztül uralkodott, Álmos megválasztásától (850 körül) III. András királyig, akinek halálával **1301-ben kihalt az Árpád-ház.**

Trónutódlás

2). Apjához hasonlóan István király is békés külpolitikára törekedett.

Uralkodása tehát minden tekintetben sikeres volt.

Fiát, **Imre herceget** egy vadkan vadászaton **baleset érte.**

Olyan utódot kellett keresnie a trónra, aki a családjából származik, és, aki nem fordítja vissza az ország fejlődésének irányát.

3). Választása a keresztény szellemben nevelt

Orseolo Péterre esett, aki Velencébe házasodott húgának gyermeke volt.

Saját unokatestvérét, **Vazult**, aki feltehetőleg összeesküvéssel akart a trónra jutni, **megvakíttatta, fiait pedig száműzte.**

4). Gyakori trónharcok, testvérvizsályok és cselszövések kísérik végig az évszázadokat.

Mindez azonban nem különbözik a legtöbb európai dinasztia történetétől, és az **Árpád-kor alapvetően az ország gyarapodását és erősödését hozta.**

A többször kiújuló belső harcok ellenére a Magyar Királyság végig egységes állam maradt, és nem került hosszabb ideig idegen uralom alá, sőt maga is nagyhatalommá vált.

Az évszázadok során **az Árpád-ház Európa szerte elismert dinasztiának számított.**

Szent István örökében

Korona és kard

5). István halála (1038) után az országban **viszályok támadtak.**

Egyrészt **harc indult a királyi trón megszerzéséért**, mert a trónöröklés rendje még nem szilárdult meg.

Másrészt **a magyarság nehezen szokott hozzá, az új rendhez.**

6). Orseolo Péter kétszer került a trónra.

Mivel sok idegennek adott méltóságot, **az elégedetlen főurak el üzték, és Aba Sámuel tette királlyá.**

Péter hűbéri esküt tett a német császárnak, és segítségével **visszaszerezte a trónt.**

Hatalmát végül a **Vata** vezette pogánylázadás **1046** döntötte meg.

A csatározások során ölték meg **Gellért püspököt.**

7). A lázadás után a trónra Vazul két fiát hívták meg: Andrást és öccsét, Bélát.
András lett az uralkodó.

Német alávetési kísérletek

8). **1051**-ben Henrik haddal indult hazánk ellen.

A német csapatok keresték az ütközetet, azonban a magyarok a felperzselt föld taktikáját alkalmazták.

A legenda szerint a Vértes onnan kapta nevét, hogy az elfáradt és éhező németek vértjeiket eldobálva indultak tovább észak felé.

9). Henrik a következő év tavaszán **1052**-ben újra betört Magyarországra, okulva az előző hadjárat kudarcából, most végig a Duna mentén haladt.

A támadás első színhelye Pozsony volt.

A csatát végül a **Búvár Kund** néven elhíresült személy döntötte el.

Az eredetileg **Zotmund** névre hallgató várvédő az éj leple alatt a német hajók alá úszott és megfúrta azokat.

A német császárnak újra vesztesként kellett elhagynia Magyarországot, így nem sikerült hazánkat hűbéresévé tenni.

Fogalmak – Évszámok

Imre herceg – István király nagyon fiatalon baleset következtében meghalt fia.

Orseolo Péter – magyar király 1038-1041 és 1044-1046 között.

Vazul – István unokatestvére, akit az uralkodó nem tartott alkalmasnak utódjául, mivel pogány beállítottságú volt, ezért alkalmatlanná tette az uralkodásra /megvakíttatta/.

1046 – pogánylázadás Magyarországon.

Vata – a pogánylázadás vezetője.

Gellért püspököt – a lázadás során a pogányok a megölik a püspököt;
A Budán található Kele hegyről gurították le egy kocsiban vagy hordóban;
A püspökről nevezték el a hegyet Gellért hegynek.

I.András – magyar király 1046-1060 között.

1051 – 1052 – a német-római császár hadjáratot indít hazánk ellen;
célja, hogy a magyar királyt I. Andrást és ezzel az országot is hűbéresévé tegye.

III. Henrik – Német-római császár a XI. században.

Búvár Kund vagy Zotmund – népi hős, aki megmentette 1052-ben az országot Pozsonynál.